ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/25/444-1007-5

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	12.05.2025 Tallinn
Vaide esitamise aeg	28.03.2025 (registreeritud inspektsioonis 31.03.2025)
Teabevaldaja	Pärnu Linnavalitsus aadress: Suur-Sepa 16, 80098 Pärnu e-post: linnavalitsus@parnu.ee
Teabevaldaja vastutava isik	linnasekretär
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxxxx@xxxxx.xxx

RESOLUTSIOON
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1 ja 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 4 alusel

1) teeb Andmekaitse Inspektsioon otsuse rahuldada vaie täielikult;
2) teeb Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
- **a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 18.03.2025 teabenõue, milles paluti edastada XX poolt linnavalitsusele saadetud kirjad, mis sisaldavad pahatahtikke hinnanguid linnavalitsuse teenistujate suhtes ja seda varasemate aastate osas linnavalitsuse valitud perioodil;**
- **b) väljastada nõuetekohaselt vaide esitajale tema poolt soovitud teave, kui pole alust teabe väljastamisest keelduda või**
- **c) keeldumise korral viidata seadusest tulenevale keeldumise alusele ja keeldumist ka põhjendada;**

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 26.05.2025. Samaks ajaks edastada vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest koopia ka Andmekaitse Inspektsioonile;
4) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja

õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Vaide esitaja edastas 08.03.2025 Pärnu Linnavalitsusele (linnavalitsus) teabenõude, milles palus linnavalitsusel valida ise varasem periood, mis asutus jõuab läbi vaadata, ja edastada selle perioodi kohta XX need kirjad, mis linnavalitsuse hinnangul sisaldavad teenistujate suhtes pahatahtlikke väärtushinnanguid.
2. Linnavalitsus ei edastanud 25.03.2025 vastusega palutud teavet ega keeldunud teabenõude täitmisest. Vastuses märgiti, et linnavalitsus on vaide esitaja 27.02.2025 teabenõudele vastamiseks läbi vaadanud XX viimase aasta kirjad ja edastanud vaide esitajale soovitud teabe.
3. Kuna vaide esitaja hinnangul jättis linnavalitsus teabenõude nõuetekohaselt täitmata, siis esitas ta 28.03.2024 Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) sellekohase vaide, mille AKI menetlusse võttis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

<u>Vaide esitaja nõue</u>
Vaide esitaja palub kohustada linnavalitsust teabenõuet täitma ehk edastama küsitud kirjad või keelduma teabenõude täitmisest, kui selliseid kirju ei eksisteeri.

<u>Vaide põhjendused</u>
Vaides on märgitud, et linnavalitsus jättis teabenõude täitmata ning ei ole ka kinnitanud, et linnavalitsuse hinnangul pahatahtlikke väärtushinnanguid sisaldavaid kirju varasemate aastate kohta ei ole.

Vaide esitaja selgitab, et vaide esitaja õigus saada üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni tuleneb nii AvTS-ist kui põhiseadusest, mille § 44 lõigete 1 ja 2 kohaselt on igaühel õigus vabalt saada üldiseks kasutamiseks levitatavat infot.

Vaide esitaja leiab, et linnavalitsus on teabenõude nõuetekohaselt täitmata jätmisega (põhjendamata palutud teabe väljastamata jätmist) rikkunud vaide esitaja põhiseadusest tulenevat subjektiivset õigust saada avalikuks kasutamiseks mõeldud teavet.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses AKI-le on linnavalitsus selgitanud, et 27.02.2025 teabenõudes palus vaide esitaja edastada kõik XX poolt linnavalitsusele edastatud kirjad, kus XX on linnavalitsuse väitel toonud linnavalitsuse teenistujate kohta solvavaid, pahatahtlikke väärtushinnanguid, ning linnavalitsuse vastuskirjad neile kirjadele. 06.03.2025 vastusega edastas linnavalitsus kaks XX kirja ja linnavalitsuse vastused neile. Lisaks selgitati, et tegemist on mõne viimase aasta kirjaga ning linnavalitsus on läbi vaadanud XX viimase aasta kirjad. Varasemate kirjade välja otsimine, läbi lugemine ja analüüsimine on liigselt ajamahukas.

Linnavalitsus möönab, et 25.03.2025 vastuskirjas ei olnud viidet AvTS § 23 lg 1 punktile 3, mis on põhjendatud alus teabenõude täitmisest keeldumiseks juhul, kui pikema perioodi kirjade välja otsimine ja läbitöötamine takistaks oma suure mahu tõttu linnavalitsuse ülesannete täitmist.

Linnavalitsuse selgituste kohaselt on XX 2023. ja 2024. aastal saatnud linnavalitsusele umbes 30 pöördumist kummalgi aastal. *Selleks, et vaide esitaja teabenõudele vastata, tuleks kõik pöördumised välja otsida ja läbi töötada ja hinnata, kas need sisaldavad pahatahtlikke hinnanguid linnavalitsuse teenistujate kohta.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Vaide ese

1. Andmekaitse Inspektsioonile 28.03.2025 esitatud vaides märgib vaide esitaja, et linnavalitsus jättis teabenõude nõuetekohaselt täitmata, mis on praegusel juhul vaide esemeks.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

3. Vaidlus puudub selles, et Pärnu Linnavalitsus kui kohaliku omavalitsuse asutus on teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõttes.

Teabenõude täitmine

4. Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb AvTS §-st 6, mille kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt samas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale nõude AvTS-s sätestatud korras (AvTS § 7).

5. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

6. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

7. Teabevaldaja peab teabenõude kas viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18), väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

8. Linnavalitsus märkis 18.03.2025 teabenõude vastuses, et vaide esitaja 27.02.2025 teabenõue täideti. Vaadati läbi XX viimase aasta kirjad ja vaide esitajale edastati soovitud teave. Vastuses AKI-le tunnistab linnavalitsus, et 25.03.2025 vastuskirjas ei olnud viidet AvTS § 23 lg 1 punktile 3.

9. AKI mõistab olukorda selliselt, et linnavalitsus on eksinud sätte kirjapanekul, sest sisuliste selgituste põhjal on ilmselt mõeldud AvTS § 23 lõike 2 punkti 3 ehk olukorda, mil teabevaldaja võib keelduda teabenõude täitmisest juhul, kui see nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi.

10. Linnavalitsus on AKI-le selgitanud, et varasemate kirjade välja otsimine, läbi lugemine ja analüüsimine on liigselt ajamahukas, mis takistaks oma suure mahu tõttu linnavalitsuse ülesannete täitmist. Lisaks on välja toodud vaide esitaja linnavalitsusse pöördumiste suurusjärk aastatel 2023 ja 2024.

11. Juhul, kui linnavalitsuse hinnangul on teabenõude täitmine ajamahukas, siis tuleb teabeavaldajal seda teabenõudjale selgitada ja põhjendada. Ei piisa üksnes teabenõude vastuses selle märkimisest, et varasemate kirjade välja otsimine, läbi lugemine ja analüüsimine on liigselt ajamahukas. Milles see ajamahukus täpselt seisneb, seda tuleb teabevaldajale selgitada, mida linnavalitsus ei ole praegusel juhul teinud.

12. AKI hinnangul ei saa välistada, et tegemist on ressursimahuka tööga arvestades linnavalitsuse märgitud pöördumiste arvu koostoimes ajaga, mis kulub pöördumiste läbitöötamisele. Seda veel olukorras, mil küsitud on väga konkreetse sisuga pöördumisi, mille puhul tuleb kõik pöördumised läbi vaadata ja hinnata soovitud teabe olemasolu kirjas.

Kokkuvõte

13. Selgitustes AKI-le on linnavalitsus viidanud teabenõudega küsitud teabe väljastamata jätmise alusele ja põhjusele, kuid kuna AKI ei saa teabenõude täitmist teabevaldaja asemel teha ega teabenõudjale sellega seonduvat selgitada, siis teeb AKI Pärnu Linnavalitsusele ettekirjutuse vaadata uuesti läbi vaide esitaja 08.03.2025 esitatud teabenõue. Sellest tulenevalt, kas väljastada nõuetekohaselt vaide esitajale tema poolt soovitud teave, kui pole alust teabe väljastamisest keelduda või keeldumisel viidata seadusest tulenevale keeldumise alusele ja keeldumist ka põhjendada.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel